

FEACHD NA DÙTHCHA

Aig àm a' chogaidh, bha eagal air mòran dhaoine gum briseadh na Gearmailtich a-steach air Breatainn. Gus seo a dhèanamh cho doirbh 's a b' urrainn, chaidh Feachd na Dùthcha a chur air bhonn. B' e *Dad's Army* a thug mòran air leis gun robh na fir a bha ann ro shean airson an airm. B' e an Luchd-dìon Ionadail Saor-thoileach a bh' orra roimhe, ach dh'atharraich Winston Churchill an t-ainm gu Feachd na Dùthcha. Bhiodh iad a' dèanamh tòrr rudan a b' àbhaist dhan arm a bhith a' dèanamh, gus leigeil leis an arm an obair airson an deach an trèanadh a dhèanamh.

Bha daoine anns gach pàirt den chomann-sòisealta ann am Feachd na Dùthcha, agus – mar a bha an ARP – bha a h-uile aois ann bho dheugairean gu fir a bha gus an dreuchd a leigeil dhiubh; ach bha Feachd na Dùthcha an-còmhnaidh air a sealltainn mar bhuidheann de sheann fhìreannaich a bù chòir a bhith air chluanaidh. B' ann à sin a thàinig am far-ainm *Dad's Army*.

Chuir an riaghaltas Feachdan Dìon na Dùthcha air bhonn. B' e seo buidhnean de fhir eadar 41-55 bliadhna agus bha dùil gun cuireadh iad dìon air an dùthaich, nan tigeadh an ionnsaigh. Cha d' fhuair na fir seo trèanadh ro mhath agus gu tric cha robh gunnachan aca. Bha cuid aca air a bhith a' sabaid sa Chogadh Mhòr ge-tà, agus mar sin bha beachd acasan dè dh'fheumadh iad a dhèanamh.

Seo na daoine a bha ann am Feachd na Dùthcha: ministearan, dotairean, daoine aig an robh bùthan agus stòran agus a dhùin iad gus prìomhachas a thoirt do obair dìon, tuathanaich, luchd-togail, dràibhear, luchd-obrach, agus fiù 's luchd-adhlacaidh. Tràth sa chogadh, cha robh trusgan no fiù 's raidhfil aig a' bhuidheann shunndach seo, agus gu tric b' e sealladh iongantach a bh' annta, a' meàrrsadh seachad ann an aodach àbhaisteach gun dad aca ach forcaichean, spaidean agus maidean.

Bha aig Feachd na Dùthcha ri sùil a chumail airson shaighdearan Gearmailteach, cuairt-faire a chur air na sràidean air an oidhche, dìon a chur air dòigh san sgìre aca, agus dèanamh cinnteach gun deach cumail ri laghan àm a' chogaidh. Bhiodh fir Feachd na Dùthcha a' dèanamh an obair làitheil cuideachd.

Dh'fheumadh eòlas a bhith aig Feachd na Dùthcha air na bailtean beaga agus mòra san àite, agus air an sgìre timcheall orra. B' iad a' chiad loidhne dìon ro ionnsaigh: thigeadh Feachd na Dùthcha sa bhad nan tigeadh plèan leis an nàmhaid a-nuas ann an achadh! Chumadh iad am paidhleat gus an nochdadh an t-arm gus a thoirt air falbh airson a cheasnachadh. Bhiodh iad cuideachd a' dìon dhrochaidean, a' cumail faire aig

stèiseanan cumhachd a' bhaile, agus grunn thursan, a' dìon beul mòran de thunailean rèile Bhreatainn.

“Bhiodh Feachd na Dùthcha a' sàrachadh shìobhaltaich neo-chiontach, ag iarraidh chairtean-aithneachaidh orra, a' cur suas bhacaidhean rathaid sìmplidh ... agus uaireannan dhèanadh iad bomaichean de chanastairean peatrail. Nam biodh ionnsaigh cheart air tighinn, bhiodh na buill gu lèir air a bhith air an sgrios – nam b' urrainn dhaibh a bhith air cruinneachadh fiù 's!”

Air a thoirt à “Life In Wartime Britain” le Richard Tames.

Ach thar ùine, thàinig trusgain, thàinig raidhfilean bho na Stàitean Aonaichte, agus beag air bheag dh'fhàs spèis agus misneachd an t-sluaigh annta. Aig a h-àirde bha 1,175,000 fireannach gu saor-thoileach ann am Feachd na Dùthcha.

DAD'S ARMY

BBC 1968 - 1977

Tha aonad Walmington-On-Sea den Luchd-dìon Saor-thoileach Ionadail (LDV) – ris an canar mar as trice Feachd na Dùthcha – fo stiùireadh a' Chaiptein Mainwaring, manaidsèar-banca mòrchuiseach. Chan eil Mainwaring math na mhanaidsear no na chaiptean, ach tha e fhathast den bheachd gun stiùir e Breatainn gu buaidh ann an WWII, leis fhèin. Tha e a' faighinn taic (sa bhanca agus ann am Feachd na Dùthcha) bho Shairdseant Wilson (Saoil am biodh sibh cho math agus gun dèanadh sibh trì sreathan brèagha, 'illean”)

Am measg nam ball eile tha Lance Corporal Jones (bùidsear a' bhaile), Private Frazer (neach-adhlacaidh cracte, Albannach), Private Godfrey (seann duine a tha a' fuireach còmhla ri a pheathraichean, Doilidh agus Sissy), Private Pike (gille-beag-a-mhàthar nach fheumadh a dhol dhan arm cheart leis gu bheil seòrsa fuil annasach ann) agus Private Walker (fear a tha ri eucoirean beaga sa mhargaidh dhubh). Am measg nan caractaran eile tha Bill Pertwee mar Hodges, an Neach-faire Ionnsaighean Adhair a tha gu math greannach, agus Frank Williams, am Ministear.

Ged a tha e cho coltach ri òran bho àm a' chogaidh (taing do ghuth aithnichte Bud Flanagan), chaidh òran na sreath, “Who Do You Think You Are Kidding, Mr Hitler?”, a sgrìobhadh agus a chlàradh airson na sreath le Jimmy Perry ann an 1967/1968.